

Elogio del amor

Éloge de l'amour, Jean-Luc Godard, 2001

Drama sobre la memòria de l'amor, la memòria històrica i la nostàlgia que deixa el pas del temps

Un cineasta intel·lectual i compromès

A Jean-Luc Godard se'l coneix principalment per ser l'autor d'una pel·lícula que el 1959 va commocionar el setè art a la vella Europa. Aquesta no és altra que la ja mítica *À Bout de Souffle* (aquí coneguda com *Al final de la escapada*). *À Bout de Souffle*, que rendia homenatge al cinema negre americà en un moment en què Godard no havia desenvolupat encara la seva fòbia pel món yankee, es va convertir només néixer en referent ineludible de la Nouvelle Vague i en icona de tota una generació.

Les pel·lícules dels propers anys mostren, per la seva diversitat d'estil i temàtica, l'esperit intel·lectual, iconoclasta i experimental de l'autor. El discurs narratiu tradicional és fragmentat i s'omple de referències cinèfiles, literàries, filosòfiques i polítiques que connecten amb un públic modern i urbà proper als seus personatges.

Al final dels 60, amb la moguda del Maig del 68, Godard emprèn el seu exili voluntari del món del cinema comercial i, juntament amb Jean-Pierre Gorin, funda el grup «Dziga-Vertov». Aquí comença la croada contra el cinema espectacle i la

indústria de fer diners, a favor d'un cinema militant i compromès. Són d'aquesta època una sèrie de pel·lícules no estrenades comercialment.

Superada la ressaca post-maig del 68, Godard experimenta amb el vídeo als anys setanta i torna al circuit comercial el 1979 amb *Sauve Qui Peut (la Vie)* primera d'una sèrie de pel·lícules com *Je Vous Salue, Marie* (1984) que tindran una bona acollida per part de la crítica i el seu públic fidel.

En els 90, Godard s'embarca en el gran projecte en vuit parts de *Historie(s) du Cinéma* i d'altres projectes de lectura cada cop més críptica.

Passeig per l'amor i la memòria

Éloge de l'amour es divideix en dues parts ben diferenciades temàticament i formal. En la primera part, rodada en 35 mm en blanc i negre, ens presenta Edgar (Bruno Putzulu), director de cinema, en la seva recerca d'una actriu per protagonitzar el seu últim projecte que ha de tractar els quatre moments de l'amor: la trobada, la passió, la separació i la reconciliació vistos a través dels tres estadis de la vida: la infantesa, l'edat adulta i la vellesa.

Quan finalment descobreix Bérthe (Cecile Camp), la qual no li resulta desconeguda, i decideix que és l'actriu que estava buscant, ja serà massa tard.

La segona part de la pel·lícula, rodada en vídeo digital i en color estrident, ens trasllada de París a la Bretanya en un flashback que ens porta dos anys enrere, quan Edgar, convidat per un amic historiador (Jean Lacouture s'interpreta a sí mateix), entra en contacte amb una parella de veterans de la resistència francesa que estan a punt de vendre les seves memòries a un estudi de Hollywood. Aquí coneix Bérthe, la seva néta.

Elogi o elegia?

Si algú escull aquesta pel·lícula pensant veure una d'aquelles històries d'*amour fou*, tant del gust del cinema gal, pot sentir-se decebut, ja que als seus 72 anys la visió godardiana de l'amor és més malencònica que fol·la. La utilització del blanc i negre inicial, magnífica fotografia de Christophe Pollock i Julien Hirsch, serveix per enfil·lar un seguit d'imatges d'un París entre nostàlgic i decadent que es succeeixen com postals. Aquestes imatges ens remetent al joc de paraules que molt encertadament va fer Anthony Lane,

crític de *The New Yorker*, en suggerir si «elegia» no hauria estat més adequat com a títol que «elogi».

Godard passa de la història a la Història; aquesta subtrama dóna ocasió al cineasta per mostrar el menyspreu que té a la cultura americana en general i la seva indústria cinematogràfica en particular: el país que no té història compra la memòria històrica d'aquells que en tenen. És aquest sentiment de resignació vers el moviment imperialista per part d'un vell revolucionari allò que converteix la pel·lícula en un trist cant a la memòria de tots els somnis perduts.

Pel·lícula d'art i assaig

Com va dir Godard en una ocasió: «una pel·lícula ha de tenir un inici, una part mitja i un final, però no necessàriament en aquest ordre». Aquest pensament sintetitza el desig de l'autor d'explicar una història a la seva manera i aquesta és tan fragmentada com la mateixa memòria. Les imatges i idees adquireixen aquí protagonisme en detriment d'un fil argumental pràcticament inexistent.

No és fàcil entrar en el cinema de Godard, per això les crítiques han estat força disperses. Les europees, més en sintonia amb el vell director, l'han rebut com una obra mestra plena de pensaments transcendents i imatges poètiques. El Nou Món no ha estat tan amable, com calia esperar, i se l'ha acusat d'utilitzar els seus personatges com a vehicles per difondre el seu discurs polititzat i pseudofilosòfic. En qualsevol cas, ningú ha dit que l'art hagi de ser de fàcil digestió i, com es diu en un punt de la pel·lícula, «és quan una història acaba que aquesta comença a tenir sentit».

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Jean-Luc Godard

Guió: Jean-Luc Godard

Producció: Alain Sarde i Ruth Waldburger

Fotografia: Cristophe Pollock i Julien Hirsch

Música: Ketil Bjornstad, David Darling i Karl Amadeus Hartmann

So: François Musy i Christian Monheim

Nacionalitat: França / Suïssa

Any: 2001

Durada: 97 minuts

Equip artístic

Bruno Putzulu: Edgar

Cecile Camp: Bérthe

Jean Davy: avi

François Verny: àvia

Jeremy Lippmann: Perceval

Audrey Keblaner: Eglantina

Filmografia

2002

Liberté et patrie

2001

Éloge de l'amour

1997

Histoire(s) du cinéma

1996

For ever Mozart

1993

Hélas pour moi

1990

Nouvelle Vague

1985

Déetective

1984

Je vous salue Marie

1983

Prénom: Carmen

1982

Passion

1979

Sauve qui peut (la vie)

1976

Comment ça va?

1975

Numéro Deux

1972

Tout va bien

1970

Vladimir et Rosa

1969

Vent d'Est

1968

Un film comme les autres

1968

Le gai savoir

1967

La Chinoise

1967

Loin du Viet-Nam

1967

Week-end

1966

Masculin / Féminin

1965

Alphaville

1965

Pierrot le fou

1964

Une femme mariée

1964

Bande à part

1963

Les Carabiniers

1963

Le Mépris

1962

Vivre sa vie

1961

Une femme est une femme

1960

Le petit soldat

1959

À bout de souffle